

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2006/115/ES**ze dne 12. prosince 2006****o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem****(kodifikované znění)**

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského hospodářského společenství, a zejména na čl. 47 odst. 2 a články 55 a 95 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru,

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy ⁽¹⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Směrnice Rady 92/100/EHS ze dne 19. listopadu 1992 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem ⁽²⁾ byla několikrát podstatně změněna ⁽³⁾. Z důvodu srozumitelnosti a přehlednosti by měla být uvedená směrnice kodifikována.

(2) Pronájem a půjčování autorských děl a předmětů práv souvisejících s právem autorským hraje stále významnější úlohu, zejména pro autory, výkonné umělce a výrobce zvukových záznamů a filmů. Výroba nedovolených napodobenin představuje stále větší hrozbu.

(3) Náležitá ochrana autorských děl a předmětů práv souvisejících s právem autorským prostřednictvím práva na pronájem a půjčování, stejně jako ochrana předmětů práv souvisejících s právem autorským prostřednictvím práva na záznam, práva na rozšiřování, práva na vysílání a práva na sdělování veřejnosti může mít tudíž zásadní význam pro hospodářský a kulturní vývoj Společenství.

(4) Ochrana podle práva autorského a práv souvisejících se musí přizpůsobit novému hospodářskému vývoji, například novým formám využívání.

(5) Pokračování v tvůrčí a umělecké práci autorů a výkonných umělců vyžaduje, aby tyto osoby pobíraly odpovídající příjmy a investice jsou zejména v případě výroby zvukových záznamů a filmů obzvláště vysoké a riskantní. Pouze náležitá právní ochrana nositelů těchto práv může být účinnou zárukou možnosti získat uvedený příjem a návratnosti zmíněné investice.

(6) Tyto tvůrčí, umělecké a podnikatelské činnosti jsou velkou měrou záležitostí osob samostatně výdělečně činných. Výkon těchto činností by měl být usnadněn zavedením harmonizované právní ochrany v rámci Společenství. V míře, v jaké tyto činnosti představují v podstatě služby, by jejich poskytování mělo být usnadněno harmonizovanou právní ochranou v rámci Společenství.

(7) Je nezbytné sblížit právní předpisy členských států tak, aby byly v souladu s mezinárodními smlouvami, které jsou v mnoha členských státech základem úpravy autorského práva a práv souvisejících.

(8) Právní předpisy Společenství upravující právo na pronájem a na půjčování, jakož i některá práva související, se mohou omezit na to, že stanoví, aby členské státy založily právo na pronájem a na půjčování pro určité skupiny nositelů těchto práv, a dále stanoví práva na záznam, práva na rozšiřování, práva na rozhlasové a televizní vysílání a práva na sdělování veřejnosti pro určité skupiny nositelů práv souvisejících.

(9) Pro účely této směrnice je nezbytné vymezit výrazy „pronájem“ a „půjčování“.

(10) Je žádoucí, aby nebyly v zájmu jasnosti pod výrazy pronájem a půjčování ve smyslu této směrnice zahrnovány určité formy sdělování, například sdělování zvukových záznamů nebo filmů pro účely veřejného předvádění nebo rozhlasového a televizního vysílání, přenechání pro výstavní účely nebo za účelem seznámení se na místě samém. Pritom půjčování ve smyslu této směrnice by nemělo zahrnovat sdělování mezi veřejně přístupnými zařízeními.

(1) Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 12. října 2006 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).

(2) Úř. věst. L 346, 27.11.1992, s. 61. Směrnice naposledy pozměněná směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES (Úř. věst. L 167, 22.6.2001, s. 10).

(3) Viz přílohu I část A.

- (11) Pokud při půjčování prováděném veřejně přístupným zařízením za úplaty nepřesahuje výše této úplaty částku nezbytnou na pokrytí provozních nákladů daného zařízení, nejde ve smyslu této směrnice o přímý ani o nepřímý hospodářský nebo obchodní prospěch.
- (12) Je nezbytné zavést režim, který by zajišťoval autorům a výkonným umělcům spravedlivou odměnu, které se nelze vzdát, a zároveň by zachovával pro tyto osoby možnost světit výkon tohoto jejich práva organizacím pro kolektivní správu práv, které je zastupují.
- (13) Tato spravedlivá odměna může být uhrazena najednou nebo formou několika plateb provedených kdykoliv, ať již při uzavření smlouvy či později. Měla by brát v úvahu význam přínosu dotyčných autorů nebo výkonných umělců ke zvukovému záznamu nebo k filmu.
- (14) Je rovněž nezbytné chránit pomocí zvláštní úpravy přinejmenším práva autorů pokud jde o veřejné půjčování. Jakékoliv výjimky z výlučného práva na veřejné půjčování by měly být v souladu zejména s článkem 12 Smlouvy.
- (15) Ustanovení této směrnice týkající se práv souvisejících s právem autorským by neměla bránit členským státům, aby rozšířily na tato výlučná práva poskytnutá nositelům práv souvisejících právní domněnku uvedenou v této směrnici, pokud jde o smlouvy týkající se filmové produkce, uzavřené jednotlivě nebo kolektivně výkonnými umělci s filmovými producenty. Dále by tato ustanovení neměla bránit členským státům, aby zavedly vyvratitelnou domněnku o svolení k využívání výlučných práv výkonných umělců stanovenou v příslušných ustanoveních této směrnice, pokud je tato domněnka v souladu s Mezinárodní úmluvou o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a rozhlasových organizací (dále jen „Římská úmluva“).
- (16) Členské státy by měly mít možnost stanovit širší ochranu nositelů práv souvisejících s právem autorským, než jakou vyžadují ustanovení této směrnice pokud jde o vysílání a sdělování veřejnosti.
- (17) Harmonizovaná práva na pronájem a půjčování a harmonizovaná ochrana souvisejících práv nemohou být v žádném případě uplatňována tak, aby představovala zastřená omezení pro obchod mezi členskými státy nebo tak, aby odporovala pravidlu časové posloupnosti využívání ve sdělovacích prostředcích, jak bylo uznáno v rozsudku ve věci *Société Cinéthèque v. FNCF* ⁽¹⁾.
- (18) Touto směrnicí by neměly být dotčeny povinnosti členských států týkající se lhůt pro provedení uvedených směrnic ve vnitrostátním právu stanovených v příloze I části B,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

KAPITOLA I

PRÁVO NA PRONÁJEM A PŮJČOVÁNÍ

Článek 1

Předmět harmonizace

1. V souladu s ustanoveními této kapitoly stanoví členské státy s výhradou článku 6 právo udělit svolení nebo zakázat pronájem a půjčování originálů děl a jejich rozmnoženin chráněných autorským právem, jakož i ostatních předmětů uvedených v čl. 3 odst. 1.

2. Práva uvedená v odstavci 1 se nevyčerpají prodejem ani jakýmkoliv jiným rozšiřováním originálů děl nebo jejich rozmnoženin chráněných autorským právem nebo jiných předmětů uvedených v čl. 3 odst. 1.

Článek 2

Definice

1. Pro účely této směrnice se rozumí:
- „pronájem“ zpřístupnění za účelem užívání na omezenou dobu, spojené s přímým či nepřímým hospodářským nebo obchodním prospěchem;
 - „půjčováním“ zpřístupňování za účelem užívání na omezenou dobu, které není spojeno s přímým ani nepřímým hospodářským nebo obchodním prospěchem, pokud je uskutečňuje veřejně přístupné zařízení;
 - „filmem“ kinematografické či audiovizuální dílo nebo pohyblivá obrazová sekvence, bez ohledu na to, zda jsou doprovázeny zvukem či nikoliv.

2. Hlavní režisér kinematografického nebo audiovizuálního díla se považuje za autora anebo za jednoho z autorů. Členské státy mohou stanovit, že za spoluautory mohou být považovány i jiné osoby.

Článek 3

Nositelé a předmět práva na pronájem a půjčování

1. Výlučné právo udělit svolení k pronájmu a půjčování anebo pronájem a půjčování zakázat náleží:

- autorovi, pokud jde o originál a rozmnoženiny jeho díla;

⁽¹⁾ Rozsudek ve spojených věcech 60/84 a 61/84, Sb. rozh. 1985, s. 2 605.

- b) výkonnému umělci, pokud jde o záznamy jeho výkonu;
- c) výrobci zvukového záznamu, pokud jde o jeho zvukové záznamy;
- d) výrobci prvotního záznamu filmu, pokud jde o originál a rozmnoženiny jeho filmu.

2. Tato směrnice se nevztahuje na právo na pronájem a půjčování budov a děl užitého umění.

3. Práva uvedená v odstavci 1 lze převést, postoupit nebo se mohou stát předmětem smluvních licencí.

4. Aniž je dotčen odstavec 6, pokud jsou mezi výkonnými umělci a výrobcem uzavřeny individuální či kolektivní smlouvy o výrobě filmu, má se za to, že pokud není ve smlouvě stanoveno jinak, převedl výkonný umělec, na něhož se tato smlouva vztahuje, s výhradou článku 5, své právo na pronájem.

5. Členské státy mohou stanovit podobnou právní domněnku, jaká je uvedena v odstavci 4, i pro autory.

6. Členské státy mohou stanovit, že podpis smlouvy o výrobě filmu sjednané mezi výkonným umělcem a výrobcem filmu se pokládá za svolení k pronájmu za podmínky, že uvedená smlouva stanoví spravedlivou odměnu ve smyslu článku 5. Členské státy mohou rovněž stanovit, že se tento odstavec přiměřeně použije na práva uvedená v kapitole II.

Článek 4

Pronájem počítačových programů

Touto směrnicí není dotčen čl. 4 písm. c) směrnice Rady 91/250/EHS ze dne 14. května 1991 o právní ochraně počítačových programů ⁽¹⁾.

Článek 5

Nezadatelné právo na spravedlivou odměnu

1. Pokud autor nebo výkonný umělec převedl nebo postoupil své právo na pronájem zvukového záznamu nebo původního filmu nebo jeho rozmnoženiny na výrobce zvukového záznamu nebo filmu, zachovává si takový autor nebo výkonný umělec právo na spravedlivou odměnu za pronájem.

2. Práva na spravedlivou odměnu za pronájem se autoři či výkonnými umělci nemohou vzdát.

(1) Úř. věst. L 122, 17.5.1991, s. 42. Směrnice ve znění směrnice 93/98/EHS (Úř. věst. L 290, 24.11.1993, s. 9).

3. Správa práva na spravedlivou odměnu může být svěřena organizacím pro kolektivní správu práv, které autory nebo výkonné umělce zastupují.

4. Členské státy mohou upravit otázku, zda a v jakém rozsahu lze správu práv na spravedlivou odměnu prostřednictvím organizace pro kolektivní správu práv vykonávat, jakož i otázku, od koho může být tato odměna požadována či vybírána.

Článek 6

Výjimka z výlučného práva na veřejné půjčování

1. Členské státy mohou stanovit výjimku z výlučného práva uvedeného v článku 1, pokud jde o veřejné půjčování, za podmínky, že alespoň autoři obdrží odměnu za půjčování. Členské státy mohou stanovit tuto odměnu s ohledem na své kulturní politické cíle.

2. Pokud členské státy nevztahují výlučné právo na půjčování uvedené v článku 1 na zvukové záznamy, filmy a počítačové programy, zavedou alespoň odměnu pro autory.

3. Členské státy mohou vyjmout určité kategorie zařízení z placení odměny podle odstavců 1 a 2.

KAPITOLA II

PRÁVA SOUVISEJÍCÍ S PRÁVEM AUTORSKÝM

Článek 7

Právo na záznam

1. Členské státy stanoví pro výkonné umělce výlučné právo udělit svolení nebo zakázat záznam jejich výkonů.

2. Členské státy stanoví pro vysílací organizace výlučné právo udělit svolení nebo zakázat záznam jejich vysílání, bez ohledu na to, zda jde o bezdrátové vysílání nebo vysílání po drátě, pomocí kabelu či družice.

3. Právo uvedené v odstavci 2 nepřísluší organizaci pro kabelové šíření, pokud pouze přenáší pomocí kabelu vysílání vysílací organizace.

Článek 8

Vysílání a sdělování veřejnosti

1. Členské státy stanoví výlučné právo výkonných umělců udělovat svolení nebo zakázat bezdrátové vysílání a sdělování jejich výkonů veřejnosti, s výjimkou případů, kdy výkon sám je již výkonem vysílaným nebo kdy se tak děje ze záznamu.

2. Členské státy stanoví právo, kterým se zajistí, že uživatel zaplatí jedinou spravedlivou odměnu, pokud je užito zvukového záznamu vydaného k obchodním účelům nebo rozmnoženiny takového záznamu k bezdrátovému vysílání nebo jakémukoliv jinému sdělování veřejnosti, a že tato odměna bude rozdělena mezi dotčené výkonné umělce a výrobce zvukových záznamů. Pokud nedojde mezi výkonnými umělci a výrobci zvukových záznamů k dohodě, mohou členské státy stanovit podmínky pro rozdělování uvedené odměny mezi ně.

3. Pro vysílací organizace stanoví členské státy výlučné právo udělovat svolení nebo zakazovat bezdrátový přenos jejich vysílání, jakož i sdělování jejich vysílání veřejnosti, pokud se takové sdělování děje na veřejně přístupných místech a za vstupné.

Článek 9

Právo na rozšiřování

1. Členské státy stanoví výlučné právo na zpřístupňování předmětů ochrany uvedených v písmenech a) až d) včetně jejich rozmnoženin veřejnosti prodejem nebo jiným způsobem (dále jen „právo na rozšiřování“) pro:

- a) výkonné umělce, pokud jde o záznamy jejich výkonů;
- b) výrobce zvukových záznamů, pokud jde o jejich zvukové záznamy;
- c) výrobce prvotních filmových záznamů, pokud jde o originál a rozmnoženiny jejich filmů;
- d) vysílací organizace, pokud jde o záznamy jejich vysílání ve smyslu čl. 7 odst. 2.

2. Právo na rozšiřování se u předmětů ochrany uvedených v odstavci 1 ve Společenství vyčerpá pouze prvním prodejem uvedeného předmětu ve Společenství, který byl uskutečněn nositelem tohoto práva nebo s jeho souhlasem.

3. Zvláštní ustanovení kapitoly I, zejména čl. 1 odst. 2, nejsou právem na rozšiřování dotčena.

4. Právo na rozšiřování lze převést, postoupit nebo se může stát předmětem smluvních licencí.

Článek 10

Omezení práv

1. Členské státy mohou omezit práva uvedená v této kapitole, pokud jde o:

- a) soukromé užití;

- b) užití krátkých úryvků v souvislosti se zpravodajstvím o aktuálních událostech;

- c) dočasný záznam pořízený vysílací organizací jejími vlastními prostředky a pro její vlastní vysílání;

- d) užití výhradně pro vyučovací účely nebo pro vědecký výzkum.

2. Bez ohledu na ustanovení odstavce 1 může každý členský stát, pokud jde o ochranu výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů, vysílacích organizací a výrobců prvotních filmových záznamů, stanovit omezení stejného druhu, jaká stanovil u ochrany autorských práv k literárním a uměleckým dílům.

Povinné licence lze však stanovit pouze v rozsahu slučitelném s Římskou úmluvou.

3. Omezení uvedená v odstavcích 1 a 2 se vztahují pouze na určité zvláštní případy, které nejsou v rozporu s běžným způsobem užití předmětu ochrany a nejsou nepřiměřené na újmu oprávněným zájmům nositele práv.

KAPITOLA III

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

Článek 11

Přechodná ustanovení

1. Tato směrnice se vztahuje na veškerá autorská díla, výkony výkonných umělců, zvukové záznamy a prvotní záznamy filmů, které jsou uvedeny v této směrnici a jejichž ochrana podle právních předpisů členských států pro oblast autorských práv nebo práv souvisejících k 1. červenci 1994 ještě trvala, anebo které k uvedenému dni splňovaly kritéria ochrany podle této směrnice.

2. Touto směrnicí není dotčeno využívání uskutečněné před 1. červencem 1994.

3. Členské státy mohou stanovit právní domněnku, že k pronájmu nebo půjčování předmětu ochrany uvedeného v čl. 3 odst. 1 písm. a) až d), o němž je prokázáno, že byl zpřístupněn třetím osobám za tímto účelem, anebo který byl jimi získán před 1. červencem 1994, došlo se svolením nositelů uvedených práv.

Členské státy však mohou stanovit, zejména pokud je tímto předmětem ochrany digitální záznam, že nositelé práv mají právo na přiměřenou odměnu za pronájem nebo půjčování tohoto předmětu ochrany.

4. Členské státy nejsou povinny používat ustanovení čl. 2 odst. 2 na kinematografická nebo audiovizuální díla vytvořená před 1. červencem 1994.

5. Aniž je dotčen odstavec 3 a s výhradou odst. 7, nevztahuje se tato směrnice na smlouvy uzavřené před 19. listopadem 1992.

6. Členské státy mohou stanovit, s výhradou odst. 7, že pokud nositelé práv, kteří nabývají nových práv podle vnitrostátních předpisů provádějících tuto směrnici, dali souhlas k využívání před 1. červencem 1994, má se za to, že došlo k převedení těchto nových výlučných práv.

7. Pokud jde o smlouvy uzavřené před 1. červencem 1994, lze nezadatelné právo na spravedlivou odměnu uvedené v článku 5 uplatnit pouze tehdy, pokud autoři nebo výkonní umělci nebo jejich zástupci předložili za tímto účelem žádost před 1. lednem 1997. Pokud mezi nositeli práv nedojde k dohodě týkající se výše odměny, mohou určit výši spravedlivé odměny členské státy.

Článek 12

Vztah mezi autorským právem a právy souvisejícími

Ochranou práv souvisejících s autorským právem podle této směrnice není dotčena ochrana autorských práv.

Článek 13

Sdělení

Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů přijatých v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 14

Zrušující ustanovení

Směrnice 92/100/EHS se zrušuje, aniž jsou dotčeny povinnosti členských států týkající se lhůt pro provedení směrnic ve vnitrostátním právu stanovených v příloze I části B.

Odkazy na zrušenou směrnici se považují za odkazy na tuto směrnici v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze II.

Článek 15

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 16

Určení

Tato směrnice je určena členskými státním.

Ve Štrasburku dne 12. prosince 2006.

Za Evropský parlament
předseda
J. BORRELL FONTELLES

Za Radu
předseda
M. PEKKARINEN

PŘÍLOHA I

ČÁST A

Zrušená směrnice a její následné změny

Směrnice Rady 92/100/EHS (Úř. věst. L 346, 27.11.1992, s. 61)	
Směrnice Rady 93/98/EHS (Úř. věst. L 290, 24.11.1993, s. 9)	Pouze čl. 11 odst. 2
Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES (Úř. věst. L 167, 22.6.2001, s. 10)	Pouze čl. 11 odst. 1

ČÁST B

Lhůty pro provedení ve vnitrostátním právu

(uvedené v článku 14)

Směrnice	Lhůta pro provedení
92/100/EHS	1. července 1994
93/98/EHS	30. června 1995
2001/29/ES	21. prosince 2002

PŘÍLOHA II

SROVNÁVACÍ TABULKA

Směrnice 92/100/EHS	Tato směrnice
Čl. 1 odst. 1	Čl. 1 odst. 1
Čl. 1 odst. 2	Čl. 2 odst. 1, návětí a písmeno a)
Čl. 1 odst. 3	Čl. 2 odst. 1 písm. b)
Čl. 1 odst. 4	Čl. 1 odst. 2
Čl. 2 odst. 1, návětí	Čl. 3 odst. 1, návětí
Čl. 2 odst. 1 první odrážka	Čl. 3 odst. 1 písm. a)
Čl. 2 odst. 1 druhá odrážka	Čl. 3 odst. 1 písm. b)
Čl. 2 odst. 1 třetí odrážka	Čl. 3 odst. 1 písm. c)
Čl. 2 odst. 1 čtvrtá odrážka první věta	Čl. 3 odst. 1 písm. d)
Čl. 2 odst. 1 čtvrtá odrážka druhá věta	Čl. 2 odst. 1 písm. c)
Čl. 2 odst. 2	Čl. 2 odst. 2
Čl. 2 odst. 3	Čl. 3 odst. 2
Čl. 2 odst. 4	Čl. 3 odst. 3
Čl. 2 odst. 5	Čl. 3 odst. 4
Čl. 2 odst. 6	Čl. 3 odst. 5
Čl. 2 odst. 7	Čl. 3 odst. 6
Článek 3	Článek 4
Článek 4	Článek 5
Čl. 5 odst. 1 až 3	Čl. 6 odst. 1 až 3
Čl. 5 odst. 4	-
Článek 6	Článek 7
Článek 8	Článek 8
Čl. 9 odst. 1, návětí a závěr věty	Čl. 9 odst. 1, návětí
Čl. 9 odst. 1 první odrážka	Čl. 9 odst. 1 písm. a)
Čl. 9 odst. 1 druhá odrážka	Čl. 9 odst. 1 písm. b)
Čl. 9 odst. 1 třetí odrážka	Čl. 9 odst. 1 písm. c)
Čl. 9 odst. 1 čtvrtá odrážka	Čl. 9 odst. 1 písm. d)
Čl. 9 odst. 2, 3 a 4	Čl. 9 odst. 2, 3 a 4
Čl. 10 odst. 1	Čl. 10 odst. 1
Čl. 10 odst. 2 první věta	Čl. 10 odst. 2 první pododstavec
Čl. 10 odst. 2 druhá věta	Čl. 10 odst. 2 druhý pododstavec
Čl. 10 odst. 3	Čl. 10 odst. 3
Čl. 13 odst. 1 a 2	Čl. 11 odst. 1 a 2
Čl. 13 odst. 3 první věta	Čl. 11 odst. 3 první pododstavec
Čl. 13 odst. 3 druhá věta	Čl. 11 odst. 3 druhý pododstavec
Čl. 13 odst. 4	Čl. 11 odst. 4
Čl. 13 odst. 5	-
Čl. 13 odst. 6	Čl. 11 odst. 5
Čl. 13 odst. 7	Čl. 11 odst. 6

Směrnice 92/100/EHS	Tato směrnice
Čl. 13 odst. 8	-
Čl. 13 odst. 9	Čl. 11 odst. 7
Článek 14	Článek 12
Čl. 15 odst. 1	-
Čl. 15 odst. 2	Článek 13
-	Článek 14
-	Článek 15
Článek 16	Článek 16
-	Příloha I
-	Příloha II